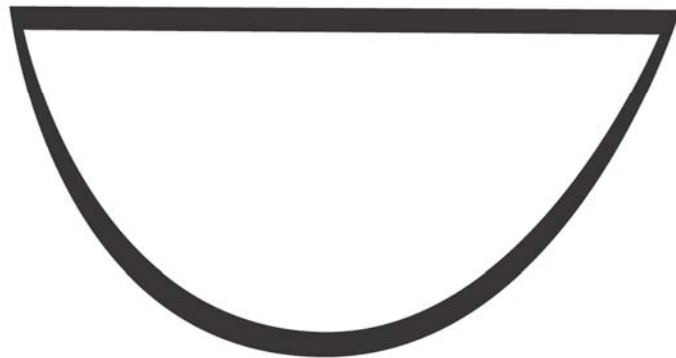

RIKSFÖRBUNDET NOAKS ARK

VERKSAMHETSPLAN
2019-2021

NoaksArk

Övergripande mål och vision

Riksförbundet Noaks Arks övergripande mål är att verka för en minskad spridning av hiv och dess konsekvenser för enskilda och för samhället i stort. Riksförbundet samlar ett nätverk av regionalt verksamma föreningar i Sverige som erbjuder aktiviteter och stöd i olika former för den som lever med hiv eller är närstående.

Riksförbundets primära uppgifter ligger på det nationella planet och utgörs av telefonrådgivning, bevakning av forskning, rikstäckande kommunikations- och utbildningsinsatser, mediekommunikation och påverkansarbete samt driften av den gemensamma hemsidan noaksark.org. Internt vill vi genom samordning, kompetens- och metodutveckling bidra till att Noaks Ark-rörelsen samfällt utgör ett effektivt instrument för genomförandet av den nationella hivstrategin.

I riksförbundets vision har människor goda kunskaper om hiv och spridningen har minskat. Det upplevs inte längre som skamligt att ha hiv. Livskvaliteten för de som lever med hiv har förbättrats och de upplever ingen samhällelig stigmatisering utan bemöts med respekt. Hälso- och sjukvården har blivit bättre i sitt bemötande av personer med hiv och på att diagnostisera hivinfektioner. Även andra yrkesgrupper har blivit bättre i sitt bemötande.

Omvärldsanalys

Män som har sex med män (MSM), migranter från högendemiska länder och personer som injicerar narkotika utgör alltjämt de viktigaste populationerna för hivprevention och hivrelaterad psykosocial stödverksamhet. Andra prioriterade grupper för verksamheten utgörs av sexarbetare och transpersoner.

Att ändra beteenden

Data från flera studier visar att enbart kondominformation och kondomutdelning inte är tillfyllest för att möta viktiga nyckelpopulationers behov av inriktade hivpreventiva insatser. Detta gäller i synnerhet högrisktagande individer i urbana miljöer, där enskilda personers sexuella kontaktnät kan ha stor betydelse för epidemiutvecklingen. Internationell forskning betonar vikten av att hivpreventiva insatser utformas utifrån ett bredare bipsykosocialt och sexuellt perspektiv.

Oroande är att senare års forskning i Europa tyder på att en större andel av hivinfektioner bland migranter från högendemiska länder sker efter migration och inom Europa. Detta visar på vikten av ökade preventiva insatser inom denna grupp.

Behandlad hiv smittar inte vid sex

Redan 2008 publicerades en schweizisk studie som indikerade att läkemedelsbehandlad hiv inte överförs vid sexuellt umgänge. Sommaren 2018 offentliggjordes studien PARTNER 1, som hade samlat data från 40 000 oskyddade samlag mellan personer med behandlad hiv och deras osmittade partners under 1,3 års tid. Då majoriteten av de dokumenterade samlagen var vaginala kompletterades studien med ytterligare data från oskyddade anala samlag mellan män under 1,6 års tid. Resultaten från denna studie sammanfogades med motsvarande data från den första studien till PARTNER 2 som hade följt upp 77 000 oskyddade anala samlag mellan män som levde med hiv och deras manliga partners utan hiv. Inga överföringar av hiv rapporterades. Partnerstudierna är inte de enda som genomförts på området. De senaste åren har tre stora studier följt upp oskyddade vaginala och anala samlag hos par där den ena har hiv och den andra inte. Medan Partnerstudierna inkluderade både hetero- och homosexuella par följde HPTN 052-studien upp oskyddade vaginala samlag. Opposites Attract-studien som offentliggjordes 2017 inkluderade endast homosexuella par, då 12 000 oskyddade anala samlag följdes upp. Ingen av studierna har rapporterat några överföringar av hiv.

Kunskapsspridning och attitydpåverkan

Under 2018 genomförde riksförbundet en SIFO-undersökning om svenskars attityder till vardagsituationer med hiv. Undersökningens resultat var nedsläende: 63 procent av de tillfrågade uppgav att de inte ens kunde tänka sig att inleda någon sexuell relation med en person som har läkemedelsbehandlad hiv. Därutöver uttryckte en av fyra tveksamhet till att göra det. Var tredje person uppgav att de inte skulle hjälpa en person med hiv med första hjälpen. Över 70 procent uppgav att de inte skulle tungkyssa en person med hiv. Att uppdatera allmänhetens och särskilda målgruppers kunskaper om hiv utgör en stor utmaning.

Livskvalitet samt mental och social hälsa

Omvärldsanalysen rörande riksförbundets psykosocialt inriktade verksamhet för personer som lever med hiv pekar på fortsatt betydelse av social stigmatisering och internaliserad stigma och därtill hörande social

utsatthet för individens psykiska välbefinnande och livskvalitet. Många personer med hiv kommer från länder där hivrelaterad social stigmatisering är starkt och utbrett, och som många gånger kvarstår i det nya hemlandet.

Trots modern hivbehandling visar internationella studier att depression är ofta förekommande hos personer som lever med hiv. I Folkhälsomyndighetens svenska livskvalitetsstudie bland personer som lever med hiv framkom att 22 % av studiedeltagarna rapporterade starka eller mycket starka hopplöshetskänslor, vilka ofta är symtom på depression. Beträffande psykofarmaka under det senaste halvåret, uppgav 11 % att de hade stått på antidepressiv behandling och 11 % hade medicinerat mot ångest eller oro. Av de elva faktorer som var kopplade till lägre livskvalitet kom hopplöshetskänslor på första plats följt av medicinering mot ångest eller oro de senaste sex månaderna.

Även WHO (2017) betonar vikten av att uppmärksamma psykisk ohälsa bland personer med hiv:

"On World Health Day 2017, WHO underscores the importance of addressing depression among people with HIV. Without good mental health care, people with HIV may fail their treatment, which could jeopardize the outcomes of vital investments made by countries."

Stöd på lika villkor

Personer som lever med hiv och närstående i olika delar av Sverige har i mycket varierande grad tillgång till information och stödjande insatser. Även de olika Noaks Ark-föreningarna arbetar under mycket olika förutsättningar. Riksförbundet har en viktig uppgift i att försöka utjämna skillnaderna för att i möjligaste mån erbjuda psykosocialt stöd på lika villkor i hela landet. Utöver insatser i form av samordning, utbildning, fora för erfarenhetsutbyte och metodutveckling och kommunikation öppnar den informationsteknologiska utvecklingen härvidlag nya möjligheter.

Riksförbundet Noaks Arks verksamhet

Riksförbundet utgörs av ett rikskansli som årligen anordnar en gemensam förbundsstämma. Regionalt verksamma Noaks Ark-föreningar är medlemmar i riksförbundet. Enskilda personer kan vara medlemmar i de regionala medlemsföreningarna. Riksförbundet ansvarar för anordnandet jämte kostnaderna för förbundsstämman och för förbundsstyrelsens sammanträden.

Riksförbundet och dess medlemsföreningar samarbetar med landsting, kommuner, myndigheter, det civila samhällets aktörer och berörda delar av näringslivet såsom privata vårdaktörer.

Förbundsstyrelsens roll är i första hand att ansvara för den rikstäckande operativa verksamhet som finansieras med medel från Folkhälsomyndigheten. Vidare verkar riksförbundet för kvalitetssäkring, metodutveckling och organisationsstöd för medlemsföreningarna. Riksförbundet arbetar för en likvärdig och hög kvalitet i verksamheten över hela landet trots skilda ekonomiska förutsättningar och för att föreningarna samfällt skapar ett effektivt instrument för förverkligandet av målen uppsatta i den nationella strategin mot hiv/ST. Riksförbundet har även att formulera Noaks Ark-rörelsens gemensamma ställningstaganden och på riksnivå företräda Noaks Ark-rörelsen.

Riksförbundet anordnar träffar med Noaks Ark-föreningarnas olika funktionärer i avsikt att underlätta kommunikationen mellan föreningarna och arbetet med verksamhetsutveckling och kvalitetssäkring.

Riksförbundet står till föreningarnas förfogande för att utveckla organisationen samt stödja och utbilda frivilliga och förtroendevalda för sina uppgifter i föreningarna. Vid behov ger riksförbundet stöd till föreningsstyrelser och erbjuder utbildning och råd om att arbeta i en ideell organisation. Förbundskansliet kan ge råd och stöd i ledningsfunktioner till Noaks Ark-föreningar vid nystart av verksamhet.

Verksamheten finansieras av verksamhetsbidrag från Folkhälsomyndigheten och anslag från andra externa finansierare.

Delmål och aktiviteter

Delmål 1. Ökad kunskap om hiv ur ett epidemiologiskt, medicinskt, psykosocialt, sexuellt och samhällligt perspektiv

Riksförbundet avser att genom upplysningsarbete höja kunskapsnivån om hiv och dess aktuella epidemiologiska, medicinska och psykosociala och sexologiska verklighet i Sverige. Upplysningsarbetet sker genom:

- **Rikstäckande utbildningar och seminarier**

Utbildningsinsatser riktas i första hand till aktörer som i sin roll inom den offentliga, privata och humanitära sektorn kan förmedla kunskap om hiv vidare.

Riksförbundet kommer årligen anordna kursen *Hiv med individen i fokus ur ett globalt perspektiv* i samarbete med Karolinska Institutet. Kursen, som är öppen för alla med högskolebehörighet, oavsett bostadsort, ger 7,5 högskolepoäng. Kursen belyser bl a kopplingarna mellan den globala hiv epidemin och hivsituationen i Sverige.

Utöver prioriterade hivpreventionsgrupper har riksförbundet identifierat sex prioriterade målgrupper för utbildning och andra informationsinsatser under 2019: hälso- och sjukvården, skolan, beroendevården, kriminalvården samt äldreomsorgen. Förbundet kommer att söka samarbeten för att effektivare nå dessa målgrupper. Under 2019 kommer ett utvärderingsformulär av föreläsningar och kurser att göras tillgängligt på förbundets hemsida, vilket vi hoppas kommer att göra det enklare att sammanställa data om utbildningskvalitet.

Riksförbundet ämnar också bedriva upplysningsarbete i form av seminarier, debatter, möten med beslutsfattare samt genom nätverk och samarbeten med andra organisationer.

- **Produktion och distribution av informationsmaterial**

Riksförbundet tar fram och distribuerar informationsmaterial om hiv och vår verksamhet samt kondomer och kampanjmaterial för Noaks Ark Direkt och Noaks-föreningarnas verksamhet. Befintligt material kommer att ses i över i ljuset av de senaste forskningsrönen om smittsamhet vid behandlad hivinfektion.

Under 2019 kommer riksförbundet att samverka med Noaks Ark-föreningarna för att inventera föreningarnas behov av informationsmaterial och möta behoven med produktion av material som kan distribueras i landet med hjälp av föreningarna. Ett nytt elektroniskt externt nyhetsbrev kommer att lanseras under sommaren 2019.

- **Forskningsbevakning**

Riksförbundet kommer att bevaka hivfrågan i internationell och nationell press samt följa hivrelaterad forskning och sprida den nyvunna kunskapen genom nyhetsbrev, utbildningar och föreläsningar, videoklipp och andra inslag i sociala medier. I synnerhet vill förbundet bevaka och sprida hivrelaterad psykosocial och sexologisk forskning. Riksförbundet vill åstadkomma en större integrering av den vetenskapliga bevakningen, utbildningsverksamheten och vår utökade närvaro i sociala medier.

I nära samverkan med Noaks Ark-föreningarna ämnar riksförbundet bevaka de internationella AIDS Impact-konferenserna, vilka är särskilt inriktade på psykosociala aspekter på hivinfektion och anordnas vartannat år. Syftet med konferensdeltagandet är att inhämta kunskaper och erfarenheter om psykosociala arbetsmetoder, knyta kontakter med andra professionella på området och verka för metodutveckling och kvalitetssäkring av hivrelaterat psykosocialt stödarbete. Till förbundsstämman i april 2020 publiceras en rapport från konferensen som anordnas i London 2019 och riksförbundet planerar att delta i nästkommande konferens 2021.

- **Utställningar och kondomutdelning**

Riksförbundet kommer att informera om hiv vid rikstäckande mässarrangemang för relevanta målgrupper och vara medlemsföreningarna behjälplig med kampanj- och informationsmaterial och kondomer.

Indikatorer delmål 1

Riksförbundet kommer följa upp verksamheten genom bevakning av antalet artiklar och i inslag i medier.

Riksförbundet räknar med att årligen distribuera 5 000 elektroniska nyhetsbrev, 30 utbildningstillfällen för 2 000 deltagare, distribuera 10 000 informationsfoldrar och 40 000 kondomer och möta 5 000 personer vid mässor och utställningsarrangemang.

Våra utbildningsinsatser följs upp med individuella deltagarenkäter i avsikt att mäta insatsernas relevans och kvalitet.

Delmål 2. Noaks Ark Direkt

Telefonrådgivning är en etablerad metod för individbaserad information, stöd och säkrare sex-rådgivning. Noaks Ark Direkt har i 30 år fungerat som en nationell telefonrådgivning om hiv och andra STI dit allmänheten kan vända sig med sina frågor och sin oro.

Noaks Ark Direkt erbjuder individuellt anpassad faktainformation, rådgivning, stöd, säkrare sex-rådgivning samt information och stöd inför hivtestning genom telefon och e-post. Rådgivningen underlättar kontakten mellan oroliga individer och hälso- och sjukvården. Rådgivarna kan även länka, hänvisa till en Noaks Ark-förening för bl.a. hivtestning och stödjande samtal. Personer med hög exponeringsrisk och upprepat riskbeteende hänvisas till samtalskontakt inom Noaks Ark-föreningarna, landsting och regioner.

Riksförbundet kommer att söka finansiering för att komplettera den individuella telefon- och mejlkontakten med förinspelad information om hiv och STI. Den skall vara tillgänglig på ett flertal språk dygnet runt och kan tillmötesgå informationsbehov även hos personer med bristfällig läs- och skrivkunighet. Medel kommer även att sökas för att publicera materialet i skrift.

Indikatorer delmål 2

Noaks Ark Direkt beräknas att under 2019 ta emot 1000 rådgivningssamtal och besvara 100 förfrågningar per epost.

Verksamheten kommer föra statistik avseende antal samtal, samtalsinnehåll och vidtagna åtgärder. Statistiken förs manuellt i full anonymitet i databas under pågående samtal.

Delmål 3. Ökad medvetenhet om och engagemang mot hiv

Hivfrågan åtnjuter inte samma uppmärksamhet i dag i samhällsdebatten som före millenieskiftet. Det statliga stödet för hivarbete har halverats. Samtidigt möter vi i våra utbildningar och via telefonrådgivningen samma frågor som ställdes på 1980-talet. Den sociala stigmatisering som omgärdar hiv har inte heller avklingat i tillräcklig utsträckning. Riksförbundet vill lyfta fram hivfrågan i samhället och bidra till en betydande minskning av den hivrelaterade sociala stigmatiseringen.

• Deltagande i offentliga rum

Riksförbundet kommer att uppvakta politiker, myndigheter och beslutsfattare i avsikt att lyfta upp hivfrågan på agendan bland politiker och beslutsfattare på olika nivåer i samhället. Riksförbundet kommer att verka för tydlig myndighetsinformation om hiv, i synnerhet om smittsamhet vid behandlad hiv. Förbundet kommer att verka för mera korrekt, anonym och tillgänglig STI-diagnostik i landet.

Riksförbundet kommer årligen att främja uppmärksamhet kring internationella aidsdagen. Aktiviteterna genomförs huvudsakligen regionalt av medlemsföreningarna. Riksförbundet ansvarar för den rikstäckande mediekommunikationen och erbjuder vid behov föreningarna hjälp i arbetet med lokala medier och med kampanj- och informationsmaterial.

• Massmedia

I samband med medlemsföreningarnas uppsökande sommaraktiviteter kommer deras verksamheter att presenteras i regionala medier. Flera målgrupper nås främst genom internet och aktiviteter i sociala medier. Sålunda planerar vi att under 2019 väcka uppmärksamhet om hiv/STI i regionalt inriktade sociala medier i samband med var och en av de 44 Pride-arrangemang som anordnas i landet under perioden mars-september.

Debattartiklar planeras bland annat i samband med internationella aidsdagen. Vidare kommer riksförbundet att förse riks- och lokalmedier med material, faktagranskning och intervjuer, bevaka samhällsdebatten om hiv och delta i den genom pressmeddelanden, inlägg i sociala medier och debattartiklar.

- **Hemsida och sociala medier**

Genom den gemensamma hemsidan har lokalföreningarna möjlighet att själva lägga in material och sidorna. Samtliga lokalföreningar har möjlighet till support av riksförbundets kansli. Riksförbundet kommer arbeta för att öka närvaron i sociala medier och arbeta fram strategier kring dessa.

I samråd med lokalföreningarna kommer riksförbundet se över möjligheten att boka hivtest genom hemsidan. Riksförbundet arbetar kontinuerligt med kvalitetssäkring av hemsidan samt bevakar kommentarer i sociala medier.

Riksförbundet kommer att söka finansiering för att översätta mer material på hemsidan till olika språk, samt att göra information om hiv tillgänglig på lättläst svenska.

- **Internationell och nationell samverkan**

Politiskt inriktade patientorganisationer för personer som lever med hiv samlas internationellt inom ramen för *Global Network of People Living with HIV (PNP+)*. Serviceproducerande humanitära hivorganisationer såsom RNA har sin motsvarighet i *International Coalition of AIDS Service Organizations (ICASO)*. Riksförbundet Noaks Ark kommer att arbeta i ICASOs europeiska gren, *AIDS Action Europe*.

Riksförbundet kommer aktivt att söka samverkan med andra svenska organisationer inom hivområdet. Riksförbundet kommer att representera medlemsföreningarna i *Folkhälsomyndighetens Organisationsforum* och där verka för metod- och organisationsutveckling bland ideella organisationer som erhåller statliga anslag för hivarbete.

Indikatorer delmål 3

Riksförbundet kommer följa upp verksamheten genom bevakning av antalet artiklar och i inlägg i medier.

Under 2019 planerar vi att skicka ut 5 pressmeddelanden och räknar med ett fyrtiotal medieinlägg. Vi räknar med 100 000 besök på riksförbundets hemsidor med 70 000 unika besökare samt 60 000 visningar av inlägg på riksförbundets sociala medier.

Delmål 4. Samordning, kompetens- och metodutveckling, organisationsstöd och kvalitetssäkring

Riksförbundet kommer att verka för samordning, kunskaps- och erfarenhetsutbyte, metodutveckling och inarbetning av evidensbaserade metoder för den förebyggande verksamheten och den psykosociala stödverksamheten riktad till personer som lever med hiv och deras närstående. Genom interna utbildningsinsatser kan ny kunskap inhämtas. Vid behov anordnas handledning i medlemsföreningarna. På dessa sätt bidrar vi till kvalitetssäkring i verksamheterna.

- **Samverkan mellan verksamhetsansvariga**

Medlemsföreningarnas verksamhetsansvariga utgör en kärna för snabbt och informellt utbyte vid frågor om samverkan, vid nya händelser i riksförbundets verksamhet, för konsultation och för att dryfta frågor under beredning. Förbundet planerar att anordna både gemensamma konferenser och telefonmöten.

- **Samverkan mellan stödverksamheterna**

Regelbundna möten mellan medlemsföreningarnas stödverksamhetsansvariga ska anordnas i syfte att utbyta erfarenheter, inspirera till metodutveckling och verka för likvärdig kvalitet och kompetens i stödinsatserna riktade till personer som lever med hiv och deras närstående.

- **Samverkan mellan Noaks Arks hivtestmottagningar**

Regelbundna konferenser för medarbetarna i Noaks Arkföreningarnas hivtestmottagningar anordnas i avsikt att ta tillvara varandras erfarenheter, dela kunskap och information, rapportera och diskutera avvikelser i verksamheterna samt upprätthålla det gemensamma system för kvalitetssäkring och verksamhetsdokumentation som tagits fram av mottagningarna. Under 2019 planerar vi att fokusera på kvalitetssäkring av de stödjande och rådgivande samtal som förs i samband med hivtestningen.

- **Instrument för kvalitetssäkring**

Riksförbundet kommer att verka för att det av Folkhälsomyndigheten framtagna instrumentet för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling *Att lyckas med hivprevention* kommer till användning i verksamheterna

och vid behov anordna utbildning i användandet av instrumentet. Förbundet kommer även att arbeta vidare med den sk. PLISSIT-modellen (*Permission, Limited information, Specific suggestions, Intensive therapy*) i avsikt att tydliggöra skilda interventioners inverkan på resurs- och kompetensbehov i verksamheterna.

- **Övrig samverkan**

Funktionärsmöten mellan utbildningsansvariga i föreningarna och riksförbundet fortsätter i avsikt att samordna utbildningsinsatser över landet. I samband med framtagande av informationsmaterial kommer samråd att ske mellan förbundskansliet och medlemsföreningarna. För att underlätta samverkan mellan föreningarnas ordföranden och förbundsordsföranden anordnas en återkommande ordförandekonferens årligen. Kansliet och telefonrådgivningen Noaks Ark Direkt står kontinuerligt till föreningarnas förfogande. Verksamheten följs upp genom fortlöpande intern utvärdering. Kansliet har begränsade resurser för att ge stöd till föreningarnas förtroendemannaorganisationer.

Indikatorer delsmål 4

Under 2019 planerar förbundet sex förbundsstyrelsemöten, sex funktionärsmöten, 4 telefonkonferenser och en gemensam årsstämma. Verksamheten följs upp genom interna utvärderingar av verksamheten med föreningarna och funktionsspecifik utvärdering av hur väl organisationen mött verksamheternas behov av fakta, stöd, handledning, metodutveckling och organisationsstöd.

Delmål 5. Hivinformation riktad särskilt till migranter från högandeniska länder

Senare tids forskning från bland annat Storbritannien indikerar att man tidigare underskattat andelen migranter från högendemiska länder som ådrar sig hiv efter migrationen till Europa. Primär- och sekundärpreventiva insatser inom gruppen är lika viktiga som arbetet för tidig diagnostik och behandling och insatserna mot hivstigmatisering.

- **Hivinformation på flera språk**

Riksförbundet kommer att söka extern finansiering för att producera och distribuera lättillgänglig information om hiv/STI på ett flertal språk. Det befintliga materialet om hiv kommer att ses över och revideras under 2019 i samarbete med medlemsföreningarna för att distribueras under sommaren.

- **Samarbete med ambassader**

Riksförbundet kommer att anordna ett hivseminarium i samarbete med ECDC (European Centers for Disease Control), SADC-ländernas (South African Development Community) och Thailands ambassader som vi hoppas kommer att utmytna i ett gemensamt informationprojekt som syftar till att aktualisera hivkunskapen bland migranter bosatta i Sverige.

Indikatorer delmål 5

Under 2019 planerar vi att ge ut reviderad och dagsaktuell hivinformation på tretton språk. Vi planerar för en konferens i samverkan med ECDC, SADC-ländernas och Thailands ambassader och räknar med att under hösten lämna in en gemensam anslagsansökan för ett informationsprojekt riktad till målgruppen.

Ekonomisk planering 2019-2021

(tkr)	----- Budgetplan -----		
	2019	2020	2021
<u>Intäkter</u>			
Verksamhetsintäkter			
Kurs- och aktivitetsintäkter	20	20	20
Hiv/sti-anslag verksamhet	5 255	5 255	5 255
Ersättning från Noaks Ark Stockholm	265	265	270
Summa intäkter	5 540	5 540	5 545
<u>Kostnader</u>			
Personalkostnader	-2 600	-2 670	-2 725
Arvoden	-20	-20	-20
Lokalkostnader	-375	-375	-375
Kontor, tele, porto, data	-200	-200	-200
Administrativa konsulttjänster	-200	-200	-200
Information & utbildning	-519	-529	-529
Telefonrådgivning	-100	-100	-100
Opinionsbildning & kommunikation	-1 036	-1 016	-966
Organisationsinterna kostnader	-490	-430	-430
Summa kostnader	-5 540	-5 540	-5 545
Resultat	0	0	0